

Obeležavanje Svetskog dana mentalnog zdravlja

Fotografija: nekoliko članova Kluba Dëshira tokom sajma rada u Prištini. Lumnije Demolli treća redom sa leve strane

Lumnije Demolli ima 37 godina i pati od mentalne bolesti. Lumnije je više od 26 godina izolovana u svojoj kući. Nije ni išla u školu, niti je čitala, niti pisala. Do toga je došlo zbog nedostatka podrške porodice, kao i uvreda i vređanja suseda i dece iz naselja. „Ja sam ovde prvi put došla zajedno sa mojim ocem. Živela sam zajedno sa ocem, dedom i bakom. Svo troje su sada preminuli. Sada nastavljam da dolazim u klub *Dëshira* (Želja). Veoma mi je drago što sam ovde naučila čitati i pisati, a sada sam učila i krojački zanat i počela sam da radim kao pomoćnica krojačice. Sada kroz Klub Dëshira, povezujem se sa studentima, sa ljudima. Ranije su mi govorila da sam glupa, nisam mogla da izlazim napolje, nisu mi dozvoljavali. Sada sam veoma srećna što dolazim ovde i dobro se provodim sa svojim prijateljima“.

Nevladina organizacija klub Dëshira iz Prištine je dnevni centar za rehabilitaciju osoba sa problemima u

oblasti mentalnog zdravlja sa oko 200 članova ukupno. Aktivno učešće članova doprinosi identifikaciji i upućivanju drugih osoba sa problemima mentalnog zdravlja, marginalizovanim od strane društva i izolovanih od članova njihovih porodica. Za mnoge osobe sa mentalnim poremećajima na Kosovu, sloboda kretanja je prilično teška i ova kategorija je „izolovana“ čak i članovi njihove porodice, zbog predrasuda koje dolaze iz društva.

Klub Dëshira razvija integracione, obrazovne i socijalne programe, uključujući kurseve o korišćenju računara, pismenosti, ponudom usluge podrške i savetovanja oko rada, itd., za članove sa smetnjama u mentalnom razvoju. Fokus je na tome da članovi, pored socijalizacije i rehabilitacije, postanu nezavisniji, kroz obuku za posao i angažovanje na samo-zapošljavanju i integraciju na tržište rada.

Danas, Klub Dëshira obeležava Svetski dan zdravlja kroz kampanju zagovaranja prava osoba sa mentalnim oštećenjem, doprinoseći podizanju svesti javnosti o potrebama ove kategorije i angažovanju na konstruktivnoj saradnji između kosovskih institucija i ove inicijative.

Klub Dëshira sprovodi projekat „Proširenje učešća osoba sa intelektualnim oštećenjem u zapošljavanju i samo-zapošljavanju“ u okviru Programa angažovanja za ravnopravnost - E4E, kojeg finansira Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj - USAID i implementira Centar za obuku i resurse zagovaranja - ATRC.